Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2644/24
6.2.2025. године
Б е о г р а д

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Татјане Обренчевић и Ивана Илића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Јанковић, адвокат из Смедерева, Омладинска 2, против тужених ББ и ВВ, обојица из ..., чији је пуномоћник Александра Симић, адвокат из Смедерева, Масарикова 2/4, ради утврђења, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Ковину П 1193/22 од 24.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.02.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Ковину П 1193/22 од 24.05.2022. године у делу става првог, алинеја прва, којом су обавезани тужени да тужиљи исплате износ од 412.616,83 динара са законском затезном каматом од 24.05.2022. године до исплате, у усвајајућем делу става првог, алинеја друга, којим је утврђено да је тужиља корисник са уделом од 1/2 катастарске парцеле бр. ... њива IV класе, од 3,10 а КО ..., што је тужени ББ дужан да призна и трпи, у делу става првог алинеја четврта којим је обавезан тужени ББ да тужиљи по основу улагања у куповину покретних ствари исплати износ од 35.278,53 динара са законском затезном каматом од 24.05.2022. године до исплате и у ставу првом алинеја трећа којим је у односу на туженог ББ утврђено да је тужиља сувласник са уделом од 1/2 у утомобилу "Opel Kadet" 1300m3 и у усвајајућем делу става другог којим су тужени обавезани да тужиљи плате парничне трошкове са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Смедереву, Судске јединице у Ковину П 1193/22 од 24.05.2022. године у преосталом делу става првог, алинеја прва, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је на износ од 412.616,83 динара тражена затезна камата од 05.09.2016. године до 23.05.2022. године, у преосталом делу става првог алинеја друга тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев, преко досуђеног права коришћења до траженог права својине са уделом од 1/2 катастарске парцеле ..., њива IV класе, од 3,10 а КО ..., што би тужени ББ дужан да призна и трпи и у преосталом делу става првог алинеја четврта тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев у делу у којем је тражено да се тужени ББ обавеже на плаћање затезне камате на износ од 35.278,53 динара од 12.12.2018. године

до 23.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова парничног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке усвојен је преостали део тужбеног захтева тужиље АА из ... који гласи: "Усваја се основни тужбени захтев тужиље АА из ... те се обавезују тужени ББ и ВВ, лично и као законски наследник покојне ГГ, да солидарно тужиљи по основу њеног доприноса и улагања у току брачне и породичне заједнице у реновирању куће у ..., димензија 8,20x11m, а који се састоји од приземног дела и спратног дела и изградњи помоћног објекта димензија 5,90x7,10m, а који објекат се користи као радионица, све изграђено и постојеће на к.п. бр. ... КО ..., у року од 15 дана од дана пријема пресуде и под претњом принудног извршења, исплате износ од 412.616,83 динара, са законском затезном каматом од 05.09.2016. године, као дана вештачења,па до исплате (алинеја 1); Усваја се основни тужбени захтев тужиље АА из ... и утврђује да је тужиља по основу стицања у брачној заједници са туженим ББ власник са 1/2 дела к.п. бр. ..., њива 4. класе од 3,10 а КО ... што је тужени ББ дужан да призна и трпи да тужиља укњижи свој сувласнички део на парцели од 1/2 дела, док се део захтева тужиље да у поступку физичке деобе свој сувласнички део на парцели изврши у реални, под претњом принудног извршења, одбија као неоснован (алинеја 2); Усваја се основни тужбени захтев тужиље АА из ... те се утврђује да је тужиља по основу стицања у брачној заједници са туженим ББ власник са 1/2 дела аутомобила марке “Opel Kadet” 1300m3, што је тужени ББ дужан да призна и трпи, под претњом принудног извршења (алинеја 3); Усваја се евентуални тужбени захтев тужиље АА из ... те се обавезује тужени ББ да тужиљи исплати износ од 35.278,53 динара на име улагања – куповине покретних ствари и то: апарата за варење CO2, 1 велике брусилице, 1 мале брусилице, тоцила, компресора за ваздух, 2 хидраулика са пумпама и хидрауличним клиповима, 2 ручне бушилице и пресе за савијање лима, са законском затезном каматом од 12.12.2018. године као дана вештачења до исплате у року од 15 дана од правноснажности пресуде (алинеја 4). Ставом другим изреке обавезани су тужени да тужиљи накнаде трошкове спора у износу од 270.575,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате, док је део захтева за исплату законске затезне камате на досуђене износе трошкова поступка од доношења пресуде па до дана извршности одбијен као неоснован.

Против наведене пресуде у делу у којем је усвојен тужбени захтев, тужени су благовремено изјавили жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка су тражили.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужених делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног

поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 Закона о парничном поступку (Службени гласник РС" бр 72/2011 са изменама и допунама) на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Према правилно утврђеном чињеничном стању тужиља и тужени ББ су засновали ванбрачну заједницу августа 1983. године, а брак закључили дана 24.03.1984. године у току кога су рођени њихови синови 1985. и 1989. године. Брак тужиље и првотуженог је разведен пресудом Основног суда у Смедереву П 313/10 дана 19.04.2010. године. Пресудом Основног суда у Смедереву П 3956/11 од 23.05.2013. године обавезана је АА, као тужена, да се исели из спратног дела породичне стамбене зграде у ... у улици ... и исти преда у државину ВВ, као тужиоцу. У почетку заједничког живота тужиља и тужени ББ су живели у заједничком домаћинству са ББ родитељима туженима ВВ и сада покојном ГГ, у приземљу куће у ..., изграђеној на катастарској парцели ... КО .... Тужиља и тужени ББ су се октобра 1986. године преселили на спрат куће, а за шта је било потребно да се исти изврши и опреми јер су на спрату били постојећи само омалтерисани зидови, постављена столарија и уведена електрична инсталација. У време извођења радова на спрату куће тужиља и првотужени су живели у заједничком домаћинству са друготуженим и сада покојном ГГ у приземљу куће. ББ је радио у ..., а приходе је остваривао и од додатног рада на поправци аутомобила у радионици коју је имао у приземљу куће. ВВ и ГГ у време извођења радова на спрату били су у радном односу и то тужени ВВ у Предузећу "..." ..., а тужена ГГ у ... У то време тужиља није радила већ је чувала децу, кувала, одржавала хигијену у домаћинству. Породична стамбена зграда је уписана као власништво ВВ на катастарској парцели ... КО .... Радови на спрату куће су трајали од 1986. до 1988. године. Сем стамбене зграде на истој парцели постоји помоћна зграда – радионица коју су 1996. године саградили тужиља, првотужени, друготужени и сада покојна ГГ од њихових тадашњих зарада и од прихода од додатног рада туженог ББ на поправци аутомобила, тако што су у приземљу дозидана три зида на раније постојеће помоћне објекте и потом постављена плоча. Поткровље на радионици је подигнуто касније након прекида заједнице живота тужиље и туженог ББ. Вештак грађевинске струке је нашао да вредност радова изведених на првом спрату куће за време трајања брака ББ и АА на дан вештачења 05.09.2016. године на објекту износи 1.435.127,00 динара од чега је вредност материјала 931.866,00 динара, а вредност руку 503.261,00 динар. Амортизација наведених радова од 1987. до 2009. године износи 393.938,00 динара. Преко судског вештака актуара утврђено је да је за спорни период од 1994. до 19.04.2010. године допринос тужиље исказан у новцу уз узимање у обзир допунског рада туженог ББ износио укупно 5.150.857,51 динара или 40,70% укупних примања тужиље и тужених па је на основу примања и рада, односно утврђеног доприноса исказаног у новчаним износима утврђен допринос у процентима и то тужиље 47,70%, ББ 31,21%, допринос ВВ је 13,98% и допринос сада ГГ 7,11% чиме допринос у новцу тужиље износи 412.616,83 динара (у којој варијанти нису узети у обзир радови око кемаричких послова). Аутомобил марке "Opel Kadet" 1300m3 је купљен 1997. године средствима тужиље и туженог ББ. Покретне ствари и то: апарат за варење, брусилица мала и велика, тоцило, компресор за ваздух, два хидраулика са пумпама и хидрауличним клиповима, две ручне бушилице и преса за савијање лима су стечене за време трајања брачне заједнице тужиље и туженог ББ али исте служе за вршење заната и занимања туженог па вредност покретних ствари са уделом тужиље у стицању

прихода од 47,70% износи 52.212,23 динара од чега вредност аутомобила “Opel Kadet” износи 16.933,70 динара а износ алата 35.278,53 динара. У току 1992. или 1993. године тужиља и тужени ББ су купили плац катастарску парцелу ... КО ... у површини од 3а11m2 од Општине Смедерево са којом је тужени ББ закључио уговор о купопродаји, с тим да је постојала обавеза да приложи пројектну техничку документацију у виду плана – пројекта и дозволе за градњу куће па су ради прибављања истих тужиља и тужени ББ имали трошкове. ББ је узео позајмицу из школе и од те позајмице је купљен описани плац и прибављена техничка документација а која позајмица је после враћена у периоду од наредних неколико месеци. Тужена ГГ је у току поступка преминула 25.05.2020. године а за њеног наследника је оглашен овде тужени ВВ.

Примењујући одредбе Породичног закона и то чланове од 170 до 195 првостепени суд је закључио да је улагањем на већ постојећем спрату куће која је власништво оца туженог ВВ дошло до незнатног увећања вредности целе куће као посебне имовине тужених доприносом тужиље па самим тим тужиља има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу у смислу члана 195 и 170 став 1 Породичног закона те налазећи допринос тужиље у увећању вредности непокретности од 47,70% а што представља износ од 412.616,83 динара према налазу и мишљењу ветшака актуара од 05.09.2016. године то је првостепени суд исти и досудио тужиљи на основу њеног доприноса и улагања у току брачне и породичне заједнице у реновирању куће са туженима. Првостепени суд је даље закључио да је плац кат.парц. ... површине 311m2 купљен у току трајања брака тужиље и првотуженог 1992. или 1993. године, за који је ББ закључио уговор о купопродаји са Општином Смедерево, стечен у току њиховог брака и представља брачну тековину у међусобној једнакој сразмери са по 1/2 дела, у смислу члана 180 став 2 и 3 Породичног закона, јер тужени није доказао да је његов допринос у стицању наведеног плаца већи. Како је и аутомобил марке “Opel Kadet” 1300m3 стечен у току трајања брака тужиље и туженог ББ и представља њихову заједничку својину у међусобној једнакој сразмери на по 1/2 дела, то је првостепени суд досудио тужиљи сувласништво од 1/2 на предметном аутомобилу и плацу јер тужени није доказао да је његов допринос у стицању истих већи то је усвојен тужбени захтев тужиље према првотуженом.

У погледу покретних ствари које представљају алат првотуженог, првостепени суд је нашао да исте покретне ствари служе за вршење заната и занимања туженог ББ па исте могу само њему припасти у искључиву својину са урачунавањем у његов део, у смислу члана 184 Породичног закона па је досудио тужиљи потраживање у новцу сразмерно свом доприносу у стицању тих покретних ствари који према налазу и мишљењу вештака актуара износи 35.278,53 динара.

Правилна је одлука првостепеног суда у делу у којем је према првотуженом утврђено право сукоришћења са уделом од 1/2 на катастарској парцели ... КО ... и право сусвојине са уделом од 1/2 на аутомобилу марке “Opel Kadet” јер су стечени у току трајања брака тужиље и првотуженог, заједничким радом у коме тужени није доказао већи удео од 1/2 па је правилно првостепени суд у смислу члана 180 Породичног закона одлучио као у ставу првом алинеја 2 и 3 изреке. Такође правилно првостепени суд налази да тужиљи сходно члану 195 Породичног закона припада право на удео у стицању породичној заједници јер је утврђено да постоји њен допринос улагањем рада

и средстава у непокретност (уписано власништво) туженог другог реда и то првог спрата, те да тужиљи с обзиром на правилно утврђен допринос припада новчана противвредност улагања досуђена ставом првим алинеја 1 изреке. Како је алат стечен у току трајања брака тужиље и првотуженог исти представља брачну тековину те правилно првостепени суд налази да се ради о средствима рада првотуженог (члан 184 Породичног закона) и да тужиљи припада право на динарску противвредност правилно утврђеног удела од 1/2.

Неосновано се у жалби наводи да првостепени суд није разграничио период постојања заједнице свих заједничара у односу на период одвојених заједница тужиље и првотуженог и његових родитеља. У току првостепеног поступка правилно је утврђено да АА и ББ нису били посебно домаћинство у односу на домаћинство родитеља ББ и ГГ док су били извођени радови који представљају предмет стицања те да су исти били изведени у периоду трајања шире породичне заједнице, а за потребе свих заједничара те је тако и цењен допринос сваког од њих. Неосновани су наводи жалбе да суд није имао у виду да су радови на помоћном објекту извођени у време када тужиља није била радно ангажована обзиром да је у току првостепеног поступка утврђено да је тужиља била у радном односу до маја 1996. године када су свакако морала бити обезбеђена средства за радове који су те године извођени. Тужени, на којима је био терет доказивања нису доказали да су приликом изградње коришћени материјали у власништву друготуженог. Што се тиче навода који се односе на лично ангажовање те урачунавање вредности радне снаге у укупну вредност изведених радова исти не могу исходовати другачију одлуку имајући у виду да је обрачунат допринос свих странака разним облицима рада, као што су непосредно ангажовање на радовима, спремање хране за мајсторе, или други послови у домаћинству. Странке су се сложиле приликом вештачења да се као завршетак радова на фасади узме 2007. година, па се неосновано у жалби истиче да радови на фасади још увек нису завршени.

Првостепени суд је правилно оценио доказе сагласно члану 8 Закона о парничном поступку, а који се односе на прибављање средстава за парцелу 12415/9, а на којој су тужиља и њен супруг намеравали да изграде кућу и у том циљу прибавили документацију те је првостепени суд утврдио да је иста стечена искључиво њиховим заједничким средствима те као таква представља њихову заједничку имовину без обзира што је парцела служила за приступ колима и другом механизацијом до куће на парцели у власништву друготуженог.

Тужени ББ је укњижен као носилац права коришћења на предметној парцели а не као носилац права својине, па како у парници ово право не може да се трансформише у право својине, није било места усвајању захтева за утврђење сусвојине. Право коришћења на парцели је стечено уз накнаду у браку, то је имовинско право и супружници могу да буду да буду суносиоци тог права, са опредељеним или неопредељеним уделима. Тужиља по упису свог права по упису права коришћења у поступку пред катастром непокретности може да оствари право на конверзију.

Имајући у виду протек времена од вештачења до доношења побијане пресуде, те чиценицу да у време пресуђења није утврђена нова вредност улагања у посебну имовину тужених, то је вештачењем процењена вредност меродавна и на дан

доношења пресуде. Вредност тужиљиног потраживања се утврђује према стању ствари у време престанка заједнице и по ценама у време пресуђења. Туженици не могу да падну у доцњу док се не утврди износ њихове обавезе и док не протекне рок за добровољно испуњење, па није било основа за досуђење камате за период од вештачења до пресуђења. Протек времена од вештачења од пресуђења је чињеница на основу које би уколико су се цене мењале могла да буде разлог за нову процену на предлог заинтересоване стране, а не за досуђење камате. Тужени нису пали у доцњу даном вештачења, а ако је износ потраживања утврђен пресудом тужиљи од тада припада камата. Стога је првостепена пресуда у погледу одлуке о камати делимично преиначена одбијањем тужбеног захтева за период од вештачења до дана пресуђења.

Решење о парничним трошковима је донето су правилном применом чл 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку.

Имајући у виду да су тужени у незнатном делу успели у другостепеном поступку то је одлучено као у ставу трећем изреке.

На основу наведеног а применом чл. 390, 394 тачка 4 и 165 ст.1 ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија
Марина Јакић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић